

1^ο Επιστημονικό Συμπόσιο

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Τίτλος Εργασίας:

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η Περίπτωση του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας:
Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης
Βόλος, 11-12 Δεκεμβρίου 2008
Αμφιθέατρο Ι. Σαράτση

Φωτεινή Πολυμεράκη

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Εισαγωγή

- Οι χρήστες πρέπει να μπορούν να ικανοποιούν αποτελεσματικά και γρήγορα τις πληροφοριακές τους ανάγκες
 - Κρίνεται λοιπόν απαραίτητη η καθοδήγηση των χρηστών
 - Εργαλεία που βοηθούν το σκοπό αυτό:
 - Η εισαγωγή και η εξάπλωση της νέας τεχνολογίας της πληροφόρησης στη βιβλιοθήκη
 - Ο εμπλουτισμός της συλλογής της βιβλιοθήκης με πληθώρα πηγών πληροφόρησης σε ψηφιακή μορφή

Εισαγωγή

- Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στα πλαίσια του έργου ΠΛΟΗΓΙΣ (ΕΠΕΑΕΚ II) σχεδίασε, οργάνωσε και προσφέρει σε σταθερή βάση προγράμματα πληροφοριακής παιδείας, τα οποία:
 - Απευθύνονται σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές

Ορισμός

- "Πληροφοριακή παιδεία" (information literacy):

– ορίζεται "η ικανότητα του ατόμου να:

- εντοπίζει,
- αξιολογεί και
- χρησιμοποιεί

τις πληροφορίες που χρειάζεται έτσι ώστε να καταστεί αυτόνομα και δια βίου εκπαιδευόμενο"

Φωτεινή Πολυμεράκη

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Σκοπός

- Σκοπός του έργου της Πληροφοριακής Παιδείας είναι:
 - Να ενημερώσει τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές σχετικά με:
 - το χώρο,
 - τις υπηρεσίες,
 - την πληθώρα ηλεκτρονικών και έντυπων πηγών πληροφόρησης που προσφέρει η βιβλιοθήκη

Φωτεινή Πολυμεράκη

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

ΣΤΟΧΟΣ

- Στόχος του έργου είναι:
 - Να εκπαιδεύσει τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές:
 - Να εντοπίζουν πληροφορίες με κατάλληλες στρατηγικές αναζήτησης
 - Να αποκτήσουν την ικανότητα να:
 - αξιολογούν
 - χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που χρειάζονται
-
- έτσι ώστε να καταστούν αυτόνομα και δια βίου εκπαιδευόμενα άτομα

Φωτεινή Πολυμεράκη

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

ΣΤΟΧΟΣ

- Πέραν των παραδοσιακών δεξιοτήτων χρήσης της Βιβλιοθήκης και των βιβλιογραφικών πηγών που αυτή διαθέτει, στοχεύει:
 - Στην ανάπτυξη τεχνικών δεξιοτήτων
 - Κυρίως στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης

Μεθοδολογία – Δραστηριότητες 'Έργου

- Παραθέτουμε τη μεθοδολογία καθώς και τις δραστηριότητες που ακολουθήθηκαν σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος για την υλοποίησή του:
 - Το πρόγραμμα πληροφοριακής παιδείας αποτελείται από σεμινάρια εργαστηριακού χαρακτήρα που διαβαθμίζονται σε:
 - Εισαγωγικό σεμινάριο:
 - προσανατολισμός στη χρήση της βιβλιοθήκης (εύρεση βιβλίων και άρθρων) και
 - World Wide Web
 - Μέσο σεμινάριο με έμφαση:
 - στην ανάκτηση πλήρους κειμένου άρθρων περιοδικών και εφημερίδων,
 - διαχείριση βιβλιογραφικών αναφορών με το RefWorks,
 - αξιολόγηση ιστοσελίδων και βιβλιογραφικές παραπομπές ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης,
 - μέθοδοι αποτελεσματικής αναζήτησης στο Internet πέραν των συμβατικών μεθόδων χρήσης μηχανών αναζήτησης

Μεθοδολογία – Δραστηριότητες 'Έργου

- προχωρημένο σεμινάριο (απευθύνεται σε μέλη του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και μεταπτυχιακούς φοιτητές) και περιλαμβάνει εκτός των άλλων:
 - εύρεση online άρθρων περιοδικών,
 - διαχείριση βιβλιογραφικών αναφορών με το RefWorks και
 - δημιουργία σελίδων online μαθημάτων
- Συμπληρωματικά για τα παραπάνω σεμινάρια δημιουργήθηκαν
 - Πιλοτικά σεμινάρια ενταγμένα σε συγκεκριμένα μαθήματα
 - Οδηγίες και κατευθύνσεις για άτομα με προβλήματα όρασης

Φωτεινή Πολυμεράκη

Μεθοδολογία Αξιολόγησης

- Το συγκεκριμένο πρόγραμμα, έπρεπε να αξιολογηθεί από τους τελικούς χρήστες (προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές)
- Συντάχθηκε ένα ερωτηματολόγιο το οποίο να απευθύνθηκε στους φοιτητές του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με στόχο να αξιολογηθεί κατάλληλα το πρόγραμμα της πληροφοριακής παιδείας
- Για την σύνταξη αυτού του ερωτηματολογίου λάβαμε σοβαρά υπόψη μας τις αντίστοιχες φόρμες αξιολόγησης προγραμμάτων και την σχετική βιβλιογραφία για την μεθοδολογία της έρευνας με ερωτηματολόγια, από μεγάλα και ποικίλα πανεπιστήμια του εξωτερικού που προβάλλονται στο Internet

Φωτεινή Πολυμεράκη

Μεθοδολογία Αξιολόγησης

- Προέλεγχος
 - αν το ερωτηματολόγιο είναι εύκολο στο να το απαντήσει κανείς
 - αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα κατανόησης σε αυτά που αναφέρει
 - αν υπάρχει πρόβλημα με την αποδοτικότητα των μεθόδων κωδικοποίησης των απαντήσεων
- Πιλοτικός Έλεγχος
 - Βάσει των νέων ερωτηματολογίων που συντάχθηκαν έγινε μία πιλοτική μελέτη
- Στατιστική Ανάλυση των Δεδομένων της Έρευνας
 - Microsoft Access (εφαρμογή βάσης δεδομένων)
 - Microsoft Excel (εφαρμογή υπολογιστικού εργαλείου και στατιστικής ανάλυσης)
 - Στατιστικό πρόγραμμα SPSS (Statistical package for the social sciences)

Φωτεινή Πολυμεράκη

Δείγμα

- Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας έχει στο σύνολό του περισσότερους από 10.000 φοιτητές.
 - Το δείγμα της έρευνάς μας (όπως θα δείξουμε στη συνέχεια με τα αναλυτικά στοιχεία που θα παρουσιάσουμε είναι άκρως αντιπροσωπευτικό:
 - >10% του συνόλου του πληθυσμού

Φωτεινή Πολυμεράκη

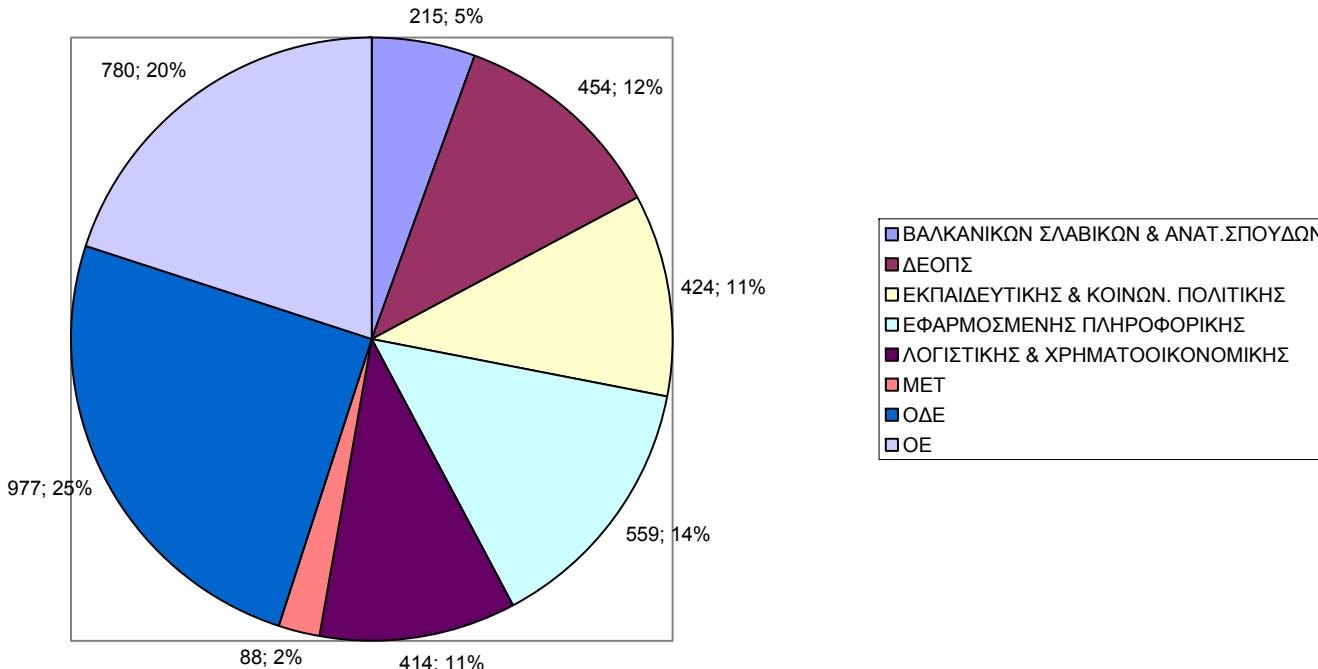
Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Δείγμα

Ποσοστιαία Αναλογία και Αριθμητική Συμμετοχή Προπτυχιακών Φοιτητών ανά Τμήμα

- Πιο συγκεκριμένα το δείγμα για τα αποτελέσματα του έργου το αποτελούν:
 - οκτώ (8) προπτυχιακά τμήματα
 - με συνολικό αριθμό 3.911 προπτυχιακών φοιτητών

Φωτεινή Πολυμεράκη

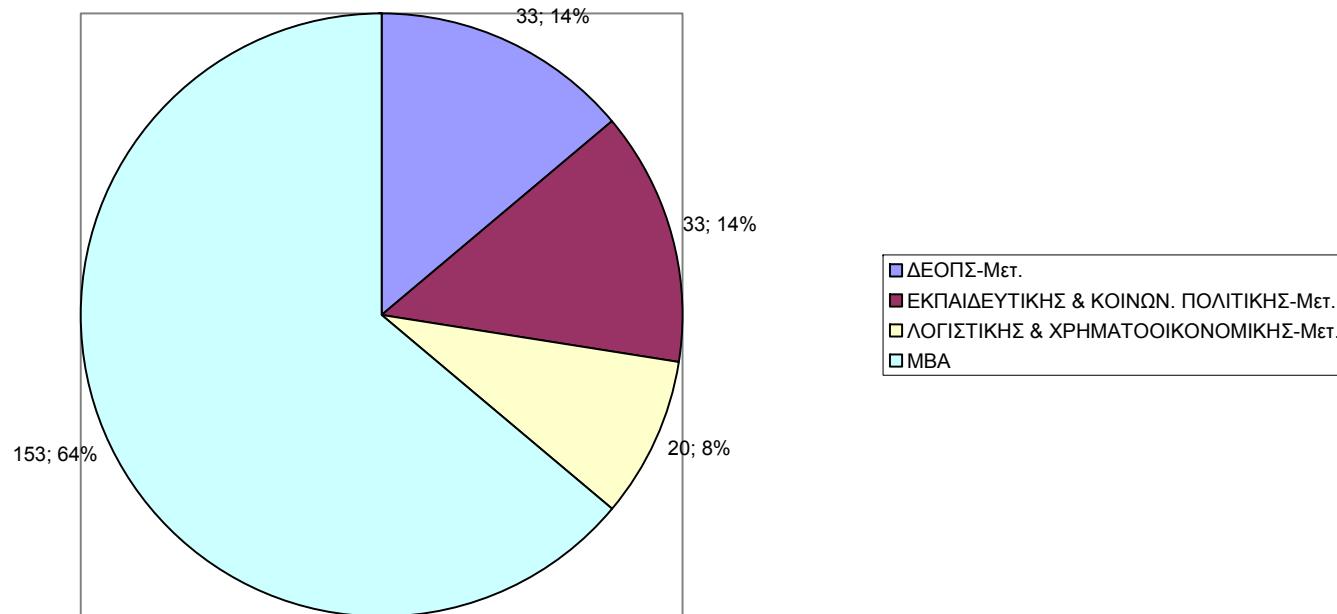
Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Δείγμα

Ποσοστιαία Αναλογία και Αριθμητική Συμμετοχή Μεταπτυχιακών Φοιτητών ανά Τμήμα

- τέσσερα (4) μεταπτυχιακά προγράμματα
- με συνολικό αριθμό 239 μεταπτυχιακών φοιτητών.
- Σύνολο όλων των φοιτητών του αξιολόγησαν το πρόγραμμα, 4.150

Φωτεινή Πολυμεράκη

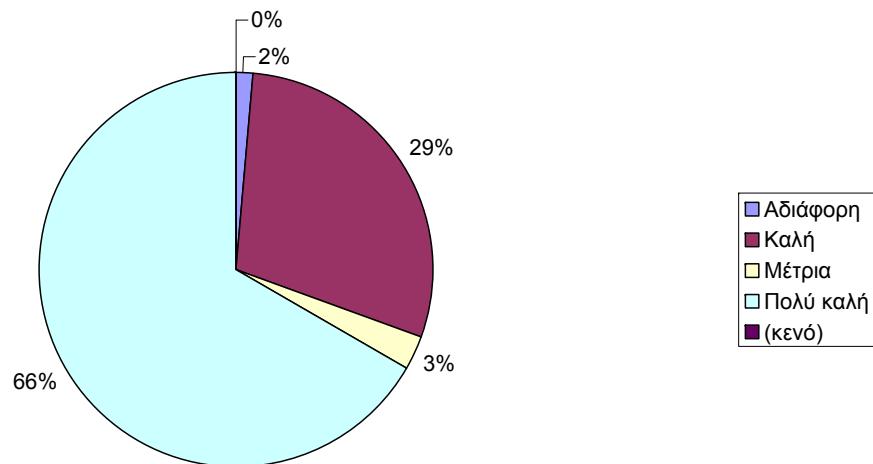

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Πώς βρίσκετε την ιδέα της υλοποίησης της πληροφοριακής παιδείας;

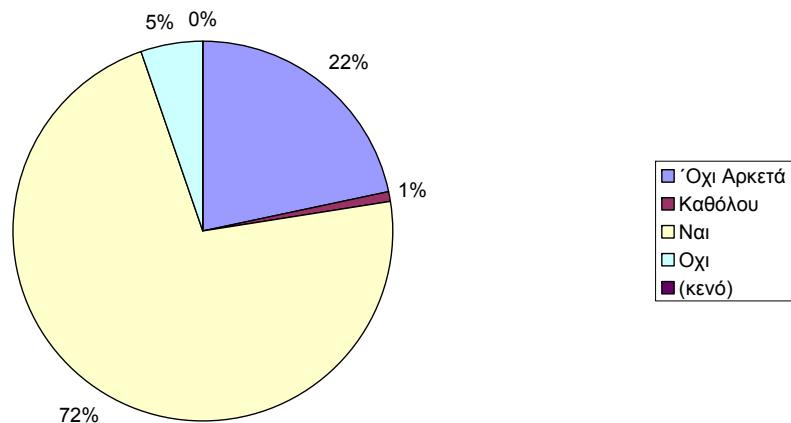

- Η συμμετοχή στο όλο έργο και στην διαδικασία της αξιολόγησης ήταν πολύ μεγάλη
 - Μεγάλος αριθμός προγραμμάτων εκπαίδευσης που υλοποιήθηκαν
 - Μεγάλος αριθμός χρηστών – φοιτητών που εκπαιδεύτηκαν
- Η ιδέα υλοποίησης του προγράμματος αυτού θεωρήθηκε από το σύνολο (95%) σχεδόν των φοιτητών που συμμετείχαν από καλή έως πολύ καλή

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

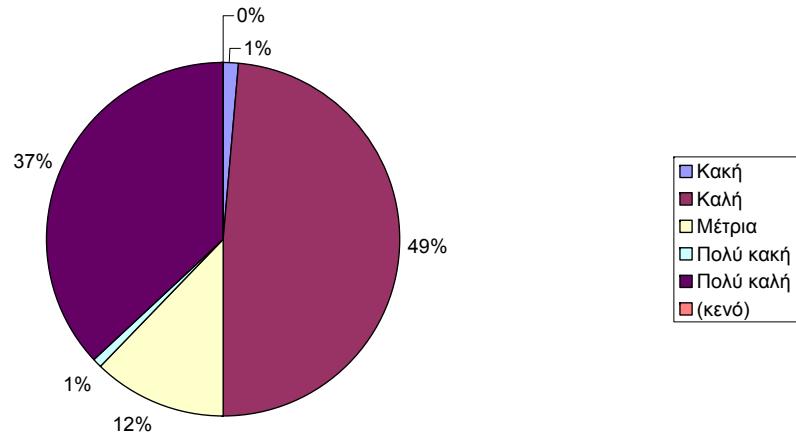
Πιστεύετε πως το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την διδασκαλία ήταν το καταλληλότερο;

- Το υλικό εκπαίδευσης που χρησιμοποιήθηκε για τη διδασκαλία κρίθηκε καλό από μεγάλο ποσοστό (72%) των φοιτηών
 - Σαφώς υπάρχουν πάντα περιθώρια βελτίωσης – επικαιροποίησης όπως προκύπτει και από το σημαντικό ποσοστό (23%) φοιτηών που απάντησαν αρνητικά στην ερώτηση αυτή

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Πώς χαρακτηρίζετε την παρουσίαση του προγράμματος της πληροφοριακής παιδείας καθώς και την μεταδοτικότητα των εκπαιδευτών;

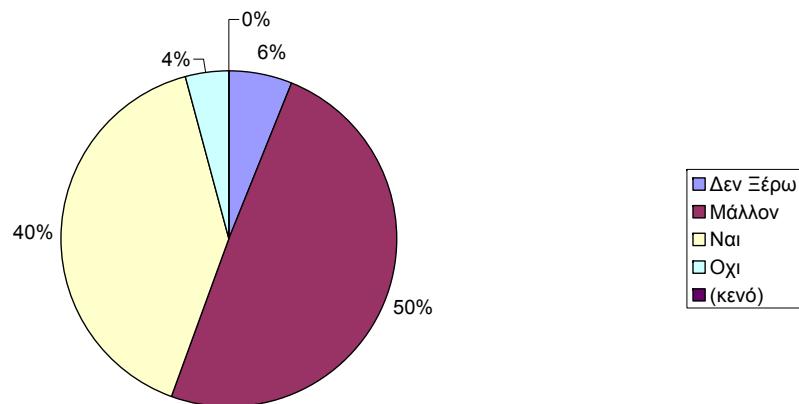

- Από την άποψη των κατάλληλων εκπαιδευτών που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπαίδευση των χρηστών – φοιτητών η παρουσία και το εκπαιδευτικό τους έργο τους κρίθηκε από καλό έως πολύ καλό κατά 86%
 - Σαφώς και εδώ πάντα υπάρχει το περιθώριο βελτίωσης

Φωτεινή Πολυμεράκη

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Πιστεύετε πως μετά την παρουσίαση θα μπορέσετε να προσανοτολιστείτε στον χώρο της βιβλιοθήκης και να χρησιμοποιήσετε αποτελεσματικά τις έντυπες και τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης που προσφέρονται;

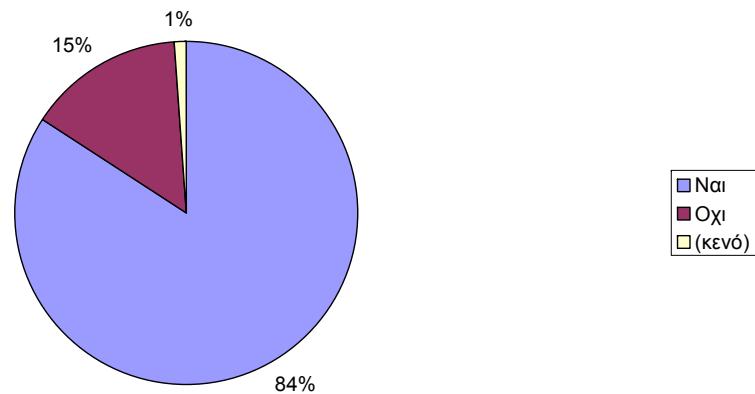

- Για την αποτελεσματικότητα της μάθησης από το συγκεκριμένο πρόγραμμα και των νέων ικανοτήτων που πλέον απέκτησαν οι φοιτητές ένα μεγάλο ποσοστό (40%) θεωρεί ότι οι γνώσεις και δεξιότητες αυτές αποκτήθηκαν, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό (50%) δεν θεωρεί ότι τις απέκτησε πλήρως (μάλλον η απάντηση που δόθηκε)
 - Αυτό το νούμερο δείχνει κάποια αδυναμία του προγράμματος που πρέπει σαφώς να τη λάβουμε υπόψη για τη βελτίωσή του

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Κατά την άποψή σας ο χώρος διδασκαλίας είναι ο κατάλληλος για την πληροφοριακή παιδεία; Αν όχι προτείνετε.

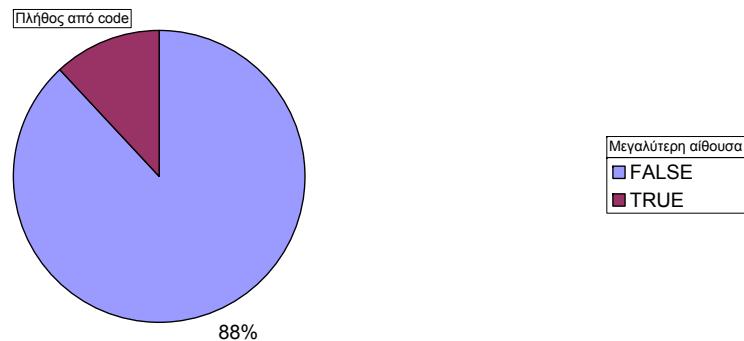

- Ο χώρος διδασκαλίας κρίθηκε κατάλληλος από το 85% των φοιτητών
 - Πλέον το συγκεκριμένο πρόγραμμα υλοποιείται στα εργαστήρια που είναι ο ενδεδειγμένος τόπος διδασκαλίας του
 - Υπήρχαν στην αρχή προγράμματα εκπαίδευσης που υλοποιούνταν σε αίθουσες και αμφιθέατρα διδασκαλίας που δεν αποτελούσαν το κατάλληλο τόπο

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Έχετε να προτείνετε νέες ιδέες για την βελτίωση του υλικού και τους τρόπους παρουσίασης της πληροφοριακής παιδείας;

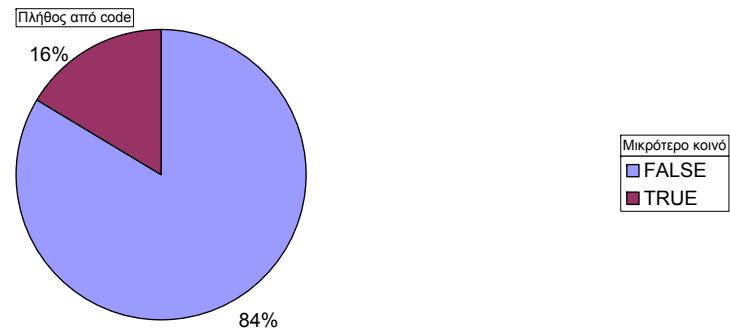

- Για το μέγεθος του χώρου διδασκαλίας και πάλι υπήρχε ικανοποίηση
 - Μόνο ένα ποσοστό της τάξης του 12% επιθυμούσε μεγαλύτερο χώρο

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

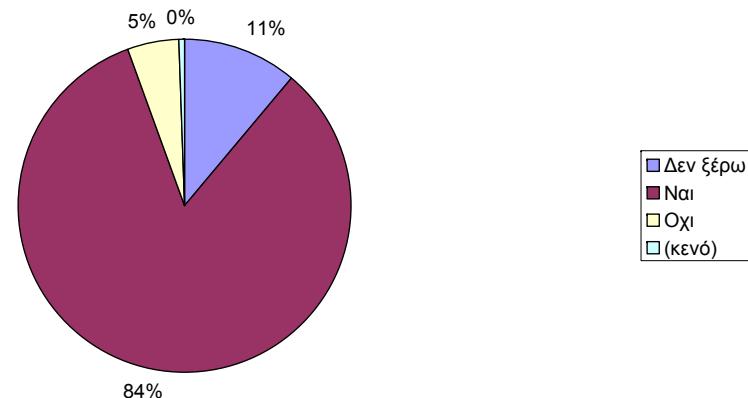
Έχετε να προτείνετε νέες ιδέες για την βελτίωση του υλικού και τους τρόπους παρουσίασης της πληροφοριακής παιδείας;

- Αντίστοιχα για την αναλογία των φοιτητών που υπήρχαν στην αίθουσα μόλις ένα και πάλι μικρό ποσοστό (16%) δεν ήταν ικανοποιημένο και θεωρούσε ότι έπρεπε να είναι μικρότερος ο αριθμός αυτών που το παρακολουθούσαν

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Κρίνετε απαραίτητο το πρόγραμμα πληροφοριακής παιδείας να συνεχιστεί σε συνεχή μόνιμη βάση;

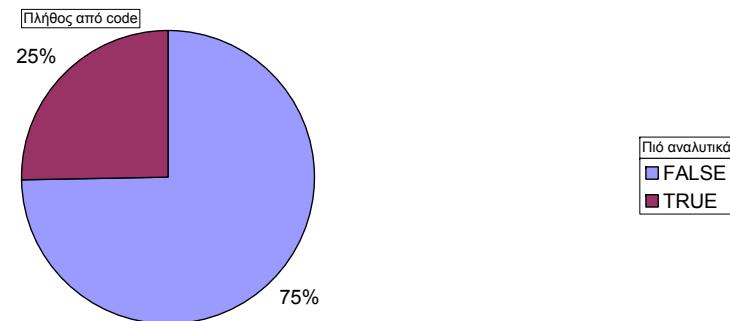

- Για τη συνέχιση του προγράμματος αυτού οι φοιτητές είναι καταφατικοί (μόνο ένα ποσοστό της τάξης του 5% είναι αρνητικοί)

Φωτεινή Πολυμεράκη

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Έχετε να προτείνετε νέες ιδέες για την βελτίωση του υλικού και τους τρόπους παρουσίασης της πληροφοριακής παιδείας;

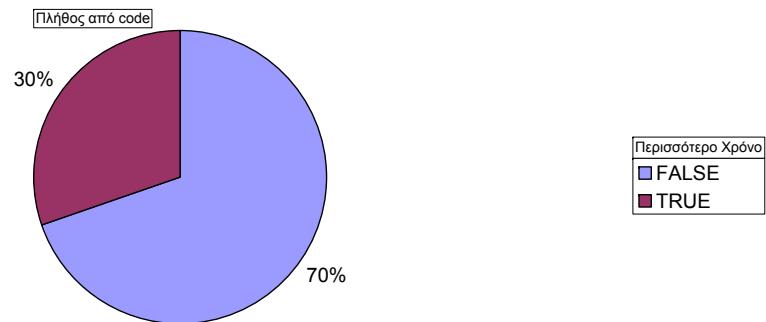
- Παρατηρούμε ότι επιθυμεί το πρόγραμμα αυτό να γίνεται αναλυτικότερα ένα πολύ μεγάλο ποσοστό της τάξης του 75%

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Έχετε να προτείνετε νέες ιδέες για την βελτίωση του υλικού και τους τρόπους παρουσίασης της πληροφοριακής παιδείας;

- Παρόλο που επιθυμούν να συνεχιστεί το πρόγραμμα αυτό παρατηρούμε την αντίφαση ότι μόλις ένα ποσοστό της τάξης του 30% θεωρεί ότι ο χρόνος διεξαγωγής του προγράμματος πρέπει να είναι μεγαλύτερος

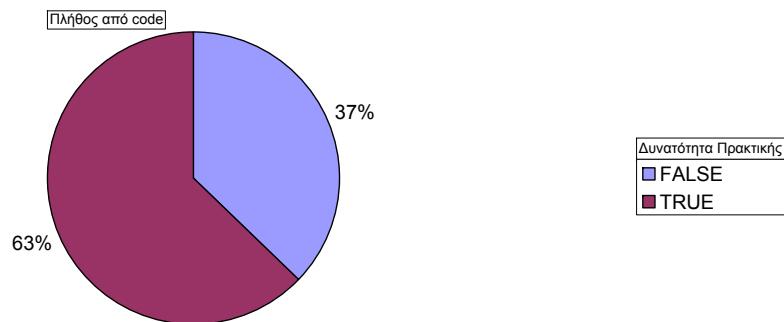
Φωτεινή Πολυμεράκη

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Έχετε να προτείνετε νέες ιδέες για την βελτίωση του υλικού και τους τρόπους παρουσίασης της πληροφοριακής παιδείας;

- Το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στην έλλειψη δυνατότητας πρακτικής άσκησης (63% το ποσοστό των φοιτητών που το επιθυμούν)

Προτάσεις

- Το κυριότερο πρόβλημα εντοπίστηκε στην πρακτική άσκηση που "απαιτήθηκε" από τους φοιτητές:
 - Αυτό σημαίνει όπως προκύπτει και από την αξιολόγηση:
 - επαναπροσδιορισμό της ύλης
 - του χρόνου
 - της διάρκειας του προγράμματος
 - Νέα βάση υλοποίησης με άλλα λόγια

Φωτεινή Πολυμεράκη

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Προτάσεις

- Η βάση αυτή προτείνουμε να ακολουθεί την εξής δομή (στα προγράμματα σπουδών που επιθυμούμε να ενταχθεί):
 - Αναζήτηση πληροφοριών (γενικές αρχές)
 - Πηγές βιβλιογραφικής πληροφόρησης
 - Σύνταξη εργασιών και πρότυπα βιβλιογραφικών αναφορών - Εργαλεία διαχείρισης
 - Υπηρεσίες Βιβλιοθήκης

Προτάσεις

- Σαφώς κρίνεται απαραίτητη η συνέχισή των προγραμμάτων αυτών
 - Η ανάγκη αυτή διαπιστώθηκε από όλους τους εμπλεκόμενους (υπεύθυνους έργου, εκπαιδευτές, εκπαιδευόμενους)
 - Καλό θα ήταν να υπάρχει ενίσχυση στη χρηματοδότηση μέσω των αντίστοιχων κονδυλίων που υπήρχε στο παρόν πρόγραμμα
- Ένταξη των προγραμμάτων αυτών στο πρόγραμμα σπουδών τόσο των μεταπτυχιακών προγραμμάτων όσο και των προπτυχιακών σπουδών

Φωτεινή Πολυμεράκη

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Προτάσεις

- Ήδη από την πλευρά της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, έχει σταλεί πρόταση, αρχικά στους Διευθυντές των Μεταπυχιακών Προγραμμάτων
- Η πρόταση αφορά την επίσημη ένταξη των προγραμμάτων αυτών στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών
- Θετικές τις πρώτες ενδείξεις για αποδοχή της πρότασης

Στοιχεία Επικοινωνίας

- Φωτεινή Πολυμεράκη
 - Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
 - Τμήμα Επιστημονικής Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης
 - ☆: www.lib.uom.gr
 - ✉: polymerf@uom.gr
 - ☎: 2310 891 746

1^ο Επιστημονικό Συμπόσιο

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Τίτλος Εργασίας:

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η Περίπτωση του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας:
Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης
Βόλος, 11-12 Δεκεμβρίου 2008
Αμφιθέατρο Ι. Σαράτση

Φωτεινή Πολυμεράκη

Πληροφοριακή Παιδεία και Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση:
Η συμβολή των Έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

